

8.15. Inrichting van diepe wateren

Diepe wateren herbergen in grote lijnen een onderling vergelijkbare visstand. Deze visstand kan - in omvang en samenstelling - door een aantal zaken in detail worden beïnvloed.

De voedselrijkdom van het water, de bodemsoort, de verhouding tussen diepe en ondiepe (grofweg dieper en ondieper dan zes meter) gedeelten van het water en de mate van begroeiing spelen daarbij een rol.

Voedsel, bodem en waterplanten

Je kunt stellen dat naarmate het water voedselrijker is, de visstand evenredig kan toenemen. Hieraan zijn echter duidelijke grenzen, want bij een te hoge voedselrijkdom zullen de milieu-omstandigheden onder de spronglaag steeds slechter worden. Daardoor kunnen ook de effecten van de zogenaamde 'najaarsomkering' sterker worden. Als gevolg van de sterke verbetering van de waterkwaliteit zal dit probleem in Nederland echter naar verwachting niet snel optreden.

De aanwezigheid van meer voedselrijk bodemsubstraat (klei, humusrijke grond en in mindere mate veen) kan leiden tot een verhoogd voedselaanbod voor vis en betere ontwikkelingsmogelijkheden voor waterplanten. Met name het bodemsubstraat in de oeverzone en in de bodem die zich gedurende de zomermaanden permanent boven de spronglaag bevindt, zijn van belang. Hoe groter de variatie in begroeiing met waterplanten, hoe meer soorten en levensstadia van vis er in principe kunnen leven. Vooral open rietkragen blijken in diepe wateren zeer waardevol voor bijvoorbeeld snoek, rietvoorn, blankvoorn, bittervoorn en kleine modderkruiper.

Verbinding met ondiep water waardevol

Een aantal diepe wateren herbergt een evenwichtiger, relatief grote visstand. Dit zijn diepe wateren, die in open verbinding met ondiep water staan. Denk hierbij aan zand- en grindwinningsplassen die in open verbinding staan met de grote rivieren. De vissen in deze zandwinningsplassen zijn er deels 'tijdelijke gasten'.

Ook blijkt dat een slotenstelsel in open verbinding met diep water al kan zorgen voor een aanzienlijk evenwichtiger opbouw van de visstand in het totale complex van diep en ondiep water. Daarbij kan het diepere water een waardevolle functie vervullen als overwinteringsplaats voor vissen. De diepe grindwingaten aan de Maas bijvoorbeeld, staan bij roofvissers bekend als zeer visrijke winterstekken.

Aanleg ondieptes goed voor de visstand

Door ondiepe wateren aan te leggen, die in open verbinding worden gesteld met een diepe plas, kunnen de ontwikkelingsmogelijkheden voor een groot aantal vissoorten sterk verbeteren. Ondiepe sloten-, vijver- of singelstelsels bieden veel vissoorten geschikt paai- en opgroeigebied. Het bevat ondiep, beschermt en relatief snel opwarmend water. Omdat de sloten ook in zandgebieden vaak uitgegraven zijn in de relatief humusrijke bovenlaag, hebben ze vaak een rijker bodemsubstraat. Zodra de vissen de meest kritische (predatie- en concurrentiegevoelige) levensstadia zijn gepasseerd en in het open water kunnen gaan foerageren, trekken zij naar het diepere water.

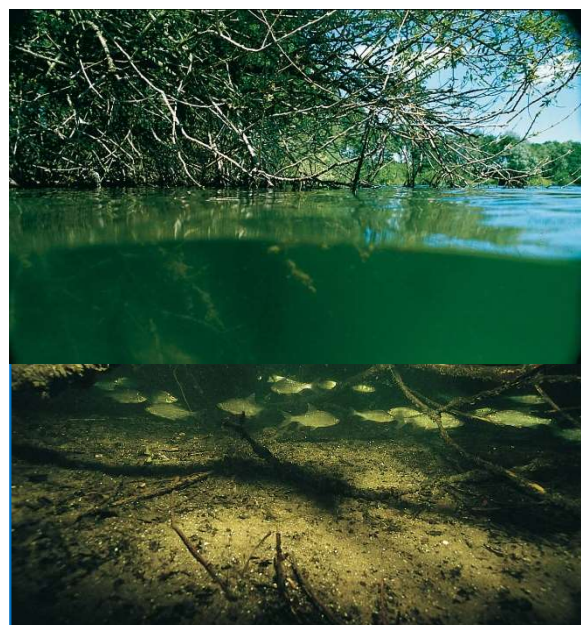

Hoewel het diepe water de visstand ook onder deze omstandigheden beperkte mogelijkheden biedt, is hier een evenwichtiger opgebouwd en soortenrijker visbestand mogelijk.

Takkenbossen: schuil- en voedselplekken

Door kunstmatig structuur aan te brengen in de oeverzones van een diepe plas, ontstaat er een onderwatermilieu waar vissen kunnen schuilen en waar allerlei visvoedselorganismen kunnen gedijen. Dergelijke plekken kunnen eenvoudig worden aangelegd, bijvoorbeeld door gebundelde takkenbossen of zelfs complete bomen in de oeverzone aan te brengen.

Ook lenen zogenaamde "vissenbossen" zich prima om de draagkracht voor vis te verhogen. De bijdrage aan het voedselaanbod en de beschutting moet wel in verhouding worden gezien. Een vissenbos van 10 meter heeft op een plas van 10 hectare helaas nauwelijks invloed.

Zie ook: "Diepe, stilstaande wateren", "De visstand van diepe wateren" en "Vissenbossen en andere schuilplaatsen voor vis".